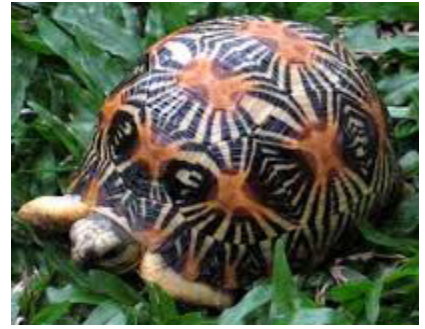

กระดองเต่าบอกอายุได้นะจ๊ะ

สุวรรณดี ขวัญเมือง สุชาติ ไกรสุรสีห์
ณัฐชพงศ์ เพชรฤทธิ์ และวิฑารณ์ เจียมตน
ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดสตูล
Suwandeek@hotmail.com

มักจะได้ยินคำถามจากผู้มาเยี่ยมชมเต่าอยู่บ่อย ๆ ว่า เต่าตัวนี้อายุกี่ปีครับ (คะ) แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่าเต่าตัวนี้อายุกี่ปี ดูจากส่วนไหนได้บ้างครับ (คะ) เมื่อได้ยินคำถาม ผู้เขียนก็ไม่รีรอ ไม่ชักช้า รีบหาข้อมูลทันทีทันใด วันหลังไม่ต้องรอให้ผู้เยี่ยมชมถามล่ะ อธิบายซะก่อนทันทีเลย เอาล่ะ เรามาดูกันว่า นับอายุเต่ากันอย่างไร ดูจากส่วนไหนได้บ้าง ไม่ต้องมาหลอกซะให้ยากเหมือนคนสมัยนี้ ซึ่งคนเดียวนี้ อายุปาเข้าไปหลายวันแล้ว แต่คุณเธอยังดูละอ่อนชะเหลือเกิน หน้าตาก็ยังเต่งตึง ผิวพรรณก็ดูฉ่ำฉ่ำเนียนสดใส รอยตีนต่าง ๆ ก็ไม่มีให้เห็น แถมยังหลอกให้เพศตรงข้าม มารักมาหลงไหล คลั่งไคล้ ได้สบาย ๆ โดยไม่สงสัยเลยว่าอายุที่แกเหลืออีกไม่นานนักแล้ว แต่พอแอบเปิดกระเป๋าดูบัตรประชาชน กลับต้องร้องว่า อ๊วย... ตาย... ว้าย... กร๊ืด... เราเสร็จคุณลุง คุณป้า ชะแล้ว ไม่น่าเลยเรา นึกว่าคุณเธอเพิ่งวัยเบญจเพส ยังดูเอ๊าะ ๆ อยู่เลย ดูไม่ออกเลยว่าอายุคุณเธอไปไกลมากแล้ว เรานี่ช่างตาถั่วชะจริง ๆ แต่จะโทษตัวเองก็ไม่ได้หรอกนะคะ เพราะปัจจุบันนี้เทคโนโลยีต่าง ๆ ก้าวหน้าไปไกลมาก แพทย์ก็มีความเชี่ยวชาญ สามารถเปลี่ยนจากคนแก่ให้กลายเป็นคนหนุ่ม เปลี่ยนจากคนช้ำให้กลายเป็นคนสวย เปลี่ยนจากคนดำให้กลายเป็นคนขาวได้ อีกทั้งเครื่องสำอาง ประทีนผิวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ทรีทเมนต์บำรุงผิว เพื่อผิวขาวใสเนียนนุ่ม, โบท็อกซ์ลดเลือนริ้วรอย ให้คุณดูอ่อนกว่าวัย, เลเซอร์ให้ผิวกระจ่างใส และ เซลล์บำบัดคืนความอ่อนเยาว์ ฯลฯ โอ้ย... เยอะแยะไปหมด ที่จะทำให้คุณดูอ่อนวัย สดใส ชาบซ่า ขอให้มีความสุขอย่าง ไร้ร่องคุณสวย อ่อนวัยได้ยาวนาน หลอกหลอนคนที่พบเห็นได้สบาย ๆ ว่าหนูอายุยังน้อยอยู่นะจ๊ะคุณพี่คะ หรือผมยังดูไม่แก่เลย แต่สำหรับเต่าที่เดินตัวมเตี้ยมอยู่ที่นี่ จะหลอกว่าอายุยังน้อย หรืออายุมากแล้ว เห็นทีจะหลอกยากสักหน่อย เพราะมีร่องรอยของกาลเวลาที่ผ่านไปให้เห็นอยู่ ว่าได้ลืมตาอ้าปากมองโลกมานานแค่ไหนแล้ว ผ่านประสบการณ์มามากน้อยเพียงใด เอาล่ะ.....ถ้าใครอยากรู้ว่าเขานับอายุเต่ากันอย่างไร ก็เชิญอ่านบทความต่อไปนี้ได้ค่ะ

ลักษณะเด่นของเต่าอย่างหนึ่งก็คือ กระดอง ซึ่งกระดองจะเชื่อมรวมต่อเข้ากับกระดูกสันหลัง กระดูกซี่โครง กระดูกหน้าอก และกระดูกหัวไหล่บางส่วน ทำให้กระดูกเหล่านี้ถูกยึดติดกับกระดอง ทั้งกระดองหลังและกระดองท้องของเต่า ไม่เหมือนกับสัตว์ชนิดอื่นๆ เต่าไม่สามารถแยกตัวเองออกจากกระดองได้

เพราะว่ากระดองจะเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างกระดูก กระดองยึดทั้งกระดูกสันหลัง และกระดูกซี่โครงของเต่าเอาไว้ ฉะนั้น ถ้ากะกระดองออกมาตอนที่เต่ายังมีชีวิตอยู่ เต่าก็จะตายแน่นอนเลย อย่าเชียวนะคะ จากลักษณะเช่นนี้ จึงมีผลให้ส่วนของลำตัวเคลื่อนไหวโดยอิสระไม่ได้ ทำให้เต่าสูญเสียความยืดหยุ่นในการเคลื่อนไหวไป การเคลื่อนไหวแต่ละครั้งดูเหมือน เทอะทะ หนัก เหนื่อย ยากลำบาก เพราะถ้ากระดูกสันหลังเคลื่อน ก็หมายถึงกระดองหลังและกระดองท้องต้องเคลื่อนไปด้วย ซึ่งทำให้มองดู เชื่องช้า อ้อยอัย ซึ่งเป็นลักษณะจำเพาะของเต่า ที่แตกต่างไปจากสัตว์เลื้อยคลาน และสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังในชั้นอื่น ๆ ซึ่งดูแล้วก็น่าสงสารเต่าซะเหลือเกินนะคะ จะวิ่งหนีเอาตัวรอด ก็วิ่งไม่ทันใครเขา จะกระโดดหนีก็ทำไม่ได้ เพราะกระดองหนักกะขนาดนั้น อยากรู่ว่าแต่ละกระดองเคลื่อน เดี๋ยวยังไม่ค่อยจะไหว จะไปกัดต่อสู้กับสัตว์อื่นก็ไม่มีเขี้ยวเล็บที่จะสู้กับใครได้ จึงจำเป็นต้องมีกระดองแข็ง ๆ หนา ๆ เอาไว้เป็นเกราะป้องกันตัวแทน กระดองเต่าเป็นโครงสร้างปกคลุมลำตัว เอาไว้สำหรับซ่อนตัวเวลามีอันตราย หรือยามตกใจเต่าก็จะหดหัว หดขา หดหาง เข้าไปในกระดองเพื่อป้องกันไม่ให้ศัตรูทำอันตรายได้ง่าย ๆ กระดองเปรียบเสมือนโล่แข็งๆนั่นเอง แต่ก็ยังมีเต่าบางชนิด เช่น เต่าปูลู เต่าคอยาว เต่าอัลลิเกเตอร์ ที่ไม่สามารถหดหัว ขา และหาง เข้าภายในกระดองได้ จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวด้านอื่น ๆ เพื่อความอยู่รอด โดยการพรางตัวให้คล้ายธรรมชาติมากที่สุด ทำให้ศัตรูมองเห็นได้ยาก ส่วนเต่าอัลลิเกเตอร์ นอกจากจะพรางตัวแล้ว จะชอบอยู่นิ่ง ๆ ไม่ค่อยเคลื่อนไหว ศัตรูจึงมองเห็นได้ยาก และเป็นเต่าที่มีความดุร้ายมาก ฉกกัดอย่างรวดเร็วเมื่ออาหารเข้ามาใกล้ปาก หรือศัตรูเข้ามาใกล้ตัว มีกรามที่แข็งแรง และมีพลัง และนี่ก็เป็นการปรับตัวของเต่าชนิดต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดนั่นเอง แต่โดยปกติแล้ว เต่าเป็นสัตว์ไม่ดุร้าย นอกจากถูกรังแก จึงต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด สำหรับผู้เขียนคิดว่า การเลี้ยงเต่ามีผลดีกับผู้เลี้ยงในเรื่องอารมณ์ การผ่อนคลายต่างๆ ได้ดี ทำให้ผู้เลี้ยงมีอารมณ์เย็น ใจเย็น ลดความดุตัน ก้าวร้าว ลดความริบเร่ ริบร้อน ลงได้ เพราะเวลาให้อาหารเต่า กว่าเต่าจะเดินมาถึงอาหาร กว่าจะกัดกินอาหารแต่ละคำ ค่อย ๆ กัด ค่อย ๆ เคี้ยว ค่อย ๆ กลืน กินไปเรื่อยๆ กินได้ทั้งวัน ผู้เลี้ยงนั่งมอง นั่งดูด้วยความใจเย็น ปล่อยให้เวลาผ่านไปเรื่อยๆ เต่าก็ยังกินอาหารไม่หมดสักที แต่ก็ยังกินอยู่ได้เรื่อยๆ เหมือนกับเราอยู่ใกล้คนอารมณ์เย็น ซ้ำๆ เรื่อยๆ เปื่อยๆ ทำให้เราอารมณ์เย็น ซ้ำๆ ไปด้วย แต่อย่าให้ถึงขนาดกินอาหารซ้ำอย่างเต่า หรือเดินซ้ำอย่างเต่านะคะ แบบนั้นคงไม่ไหวแน่ ๆ ถ้าใครอยากมีอารมณ์เย็นๆ เรื่อยๆ ก็ไปหาเต่ามาเลี้ยงซะนะคะ แต่อย่าให้มีความผิดในเรื่องพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 หรืออนุสัญญาไซเตส (CITES) และไม่เป็นภาระเรื่องสถานที่ เรื่องความสะอาด สกปรกเหม็นขี้เต่า จนกรรยาหรือสามีต้องขอเลิก เพราะเหม็นขี้เต่าจนทนไม่ไหว ถ้าเป็นแบบนี้นอกจากอารมณ์จะไม่เย็นแล้ว อาจต้องกลายเป็นฆาตกร ตีตึก ตีตตะรางได้อีกต่างหาก ผู้เขียนไม่รับรู้ด้วยนะคะ อี...อี...อี

กระดองเต่านอกจากเพื่อปกคลุมส่วนต่าง ๆ ของร่างกายแล้ว ยังสามารถบ่งบอกถึงอายุของเต่าได้อีกด้วย กระดองเต่าจะขยายขนาดขึ้นตามอายุของเต่า กระดองเต่าประกอบด้วยแผ่นเกล็ดชิ้นเล็กๆ เชื่อมต่อกันอย่างเป็นระเบียบ แผ่นเกล็ดจะขยายขนาดตามกระดองด้วย ยิ่งเต่าอายุมากกระดองก็จะมีขนาดใหญ่ขึ้น แผ่นเกล็ดบนกระดองหลังของเต่าแต่ละชนิด มีลักษณะแตกต่างกันออกไป แผ่นเกล็ดทำให้เต่ามีสีสันทสวยงาม แผ่นเกล็ดที่มีลวดลายสวยงาม จะเป็นที่นิยมและเป็นที่ต้องการของผู้ค้า และผู้เลี้ยงเต่า ทำให้เต่ามีราคาแพง รอยที่เราเห็นเป็นวงๆ บนแผ่นเกล็ดนี้มีลักษณะคล้ายวงปีของต้นไม้ ซึ่งเราสามารถนับและประมาณอายุของเต่าได้คล้าย ๆ กับการนับอายุของต้นไม้จากการนับวงปีของต้นไม้ นั่นเองค่ะ

การนับอายุเต่า เราจะสังเกตเห็นได้ว่า บนกระดองหลังของเต่าแต่ละชนิด จะประกอบด้วยแผ่นเกล็ดเรียงกันเป็นแถว ถ้าเป็นเต่าที่มีอายุน้อย หรืออายุไม่มากนัก จะเห็นแผ่นเกล็ด สีสวยงาม สดใสแวววาว ลวดลายต่าง ๆ รวมทั้งวงปีจะชัดเจน แต่ถ้าเต่าที่มีอายุมาก แก่มาก จะสังเกตเห็นได้ยากขึ้น วงจะซ้อนกันชิดมาก การนับอายุจะยากขึ้น การนับอายุเต่า นั้นจะนับจากวงข้างใน ออกมาข้างนอก เริ่มจากวงในสุดตรงกลางของแผ่นเกล็ดที่อยู่บนกระดองหลังของเต่า จะเห็นเป็นวงออกมาเรื่อยๆ ซึ่งนักวิทยาศาสตร์ได้ประมาณไว้ว่าขนาดของวงปีที่เพิ่มขึ้น 1 วงนั้นเท่ากับจำนวนปีที่เพิ่มขึ้น 1 ปี และอาจจะเดาสภาพความอุดมสมบูรณ์ของเต่าในช่วงอายุต่าง ๆ กันได้อีกด้วย เช่น ถ้าช่วงไหนอาหารการกินอุดมสมบูรณ์วงก็จะกว้าง และถ้าวงแคบก็แสดงว่าช่วงนั้น เต่าหาอาหารได้น้อย ขาดแคลนอาหารจึงทำให้โตช้า แต่การคำนวณอายุของเต่าที่มีอายุมาก ๆ นั้นจะลำบากเพราะการเพิ่มขึ้นของวงปีจะชิดกันมากจนสังเกตได้ยาก และเต่าที่มีอายุมาก ๆ กระดองจะดูเก่า มีริ้วรอย สีสันทของกระดองไม่สดใสเหมือนเต่าที่อายุน้อย หรือบางครั้งกระดองมีการสึกกร่อน ลักษณะก็จะคล้าย ๆ กับคนเรานั้นแหละ พออายุมากขึ้น เข้า ริ้วรอยต่างๆ ตีนกา ตีนไก่ ก็ปรากฏให้เห็น ความหย่อนยานก็มากขึ้น รอยตกกระ ขี้แมงวันก็มากขึ้นดูแล้วไม่สวยงาม ไม่สดใสเหมือนวัยรุ่น แรกแย้ม ถ้าสังเกตเห็นลักษณะแบบนี้ ก็เดาได้ทันทีเลยว่าเต่าตัวนี้อายุมากแล้วละ แต่จะมากเท่าไร ก็ปี ก็ลองเอาแว่นขยายส่องดูวงปี ก็จะสามารถประมาณอายุเจ้าเต่าตัวนี้ได้เลยละค่ะ ว่าได้ติดตามโลกมานานกี่ปีแล้ว

